

Medeklinkers van het Nederlands

Tabulka: Nizozemské konsonanty

	Bilabiály		Labio-dentály		Pre-alveoláry		Post-alveoláry		Palatály		Uvuláry		Veláry		Glotály	
	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+
Explozivny	[p]	[b]			[t]	[d]	[c]							[k]		
Nazály		[m]				[n]		[ɲ]						[ŋ]		
Frikativy			[f]	[v]	[s]	[z]	[ʃ]	[ʒ]			[χ]		[x]	[ɣ]		[ɦ]
Afrikáty																
Vibranty						[ɾ]						[R]				
Aproximanty		[w]		[v]						[j]						
Laterální aproximanty						[l]								[ɫ]		

Tabulka: České konsonanty

	Bilabiály		Labio-dentály		Pre-alveoláry		Post-alveoláry		Palatály		Uvuláry		Veláry		Glotály	
	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+
Explozivny	[p]	[b]			[t]	[d]			[c]	[j]			[k]	[g]		
Nazály		[m]				[n]				[ɲ]				[ŋ]		
Afrikáty					[t͡s]	[d͡z]	[t͡ʃ]	[d͡ʒ]								
Frikativy			[f]	[v]	[s]	[z]	[ʃ]	[ʒ]					[x]	[ɣ]		[ɦ]
Vibranty						[r]	[ɾ]									
Aproximanty										[j]						
Laterální aproximanty						[l]										

zdroj: Disertační práce M. Kostecká

A) De uitspraak van de fricatieven

Nizozemština má znělé a neznělé frikativy. Ve výslovnosti některých frikativ je rozdíl mezi nizozemštinou a češtinou, ale také mezi Nizozemskou (NL) a Belgickou nizozemštinou (BE).

- znělé frikativy [v], [z], [ɣ] – v NL se neutralizuje znělostní rozdíl na začátku slov, v BE zůstává
- znělé a neznělé frikativy [ɣ] a [χ] a [x] – v BE máme *měkké* - [ɣ] (zachte g) v NL máme *tvrdé* - [χ] (harde g)

3. CZ: jasné rozlišení znělé a neznělé hlásky

1) De uitspraak van de [f] en [v] en [w]

Hlásky *f* ve slovech – **fee, file, hof, tafel**

Hlásky *v* ve slovech – **varken, even, vraag**

Hlásky *w* ve slovech – **water, waar, twintig,**

Nizozemština x vlámsština: výslovnost na začátku slova

NL: hlásky f,v,w = >[f], [f], [v]

VL: hlásky f,v,w = >[f], [v], [w]

1) Luister en zeg na:

fee	fort	fijn	fiets
fout	feest	fooi	feit
tafel	café	plafond	juffrouw
vaas	vaar	vaart	val
vals	vast	vee	vet
avond	Eva	blijven	geven
graven	geval	bivak	brieven
waar	wacht	warm	week
was	web	wat	werk
wind	Wim	wit	wat
kwaad	kwak	kwast	kwestie
twaalf	twee	twist	zwart
afwachten	omweg	talfelwijn	noordenwind

2) Discriminatieoefeningen

faal	vaal	Waal
fier	vier	wier
fort	vort	word
fat	vat	wat
fel	vel	wel
fee	vee	wee

2) De knorrende klanken van het Nederlands

[ɣ]	graag, vegen, Gouda, begrijpen – stemhebbend/znělé
[χ]	lach, prachtig, slaperig, Mechelen – stemloos/neznělé

- Nederlands- Nederlands – „harde“ – ch – **neznělé postvelární či uvulární frikativa**, Rozdíl mezi znělou a neznělou frikativou, tedy mezi [ɣ] a [χ] v *severní nizozemštině* prakticky neexistuje
- Belgisch-Nederlands – „zachte“ – ch – **(post) palatální frikativa**, rozdíl ve znělosti zůstává zachován
- CZ – **neznělá** velární frikativa – *chaos, chleba* - ale!: *abych byl* – může dát znělou realizaci podobnou nizozemskému „harde“ ch - [abɪybɪl]

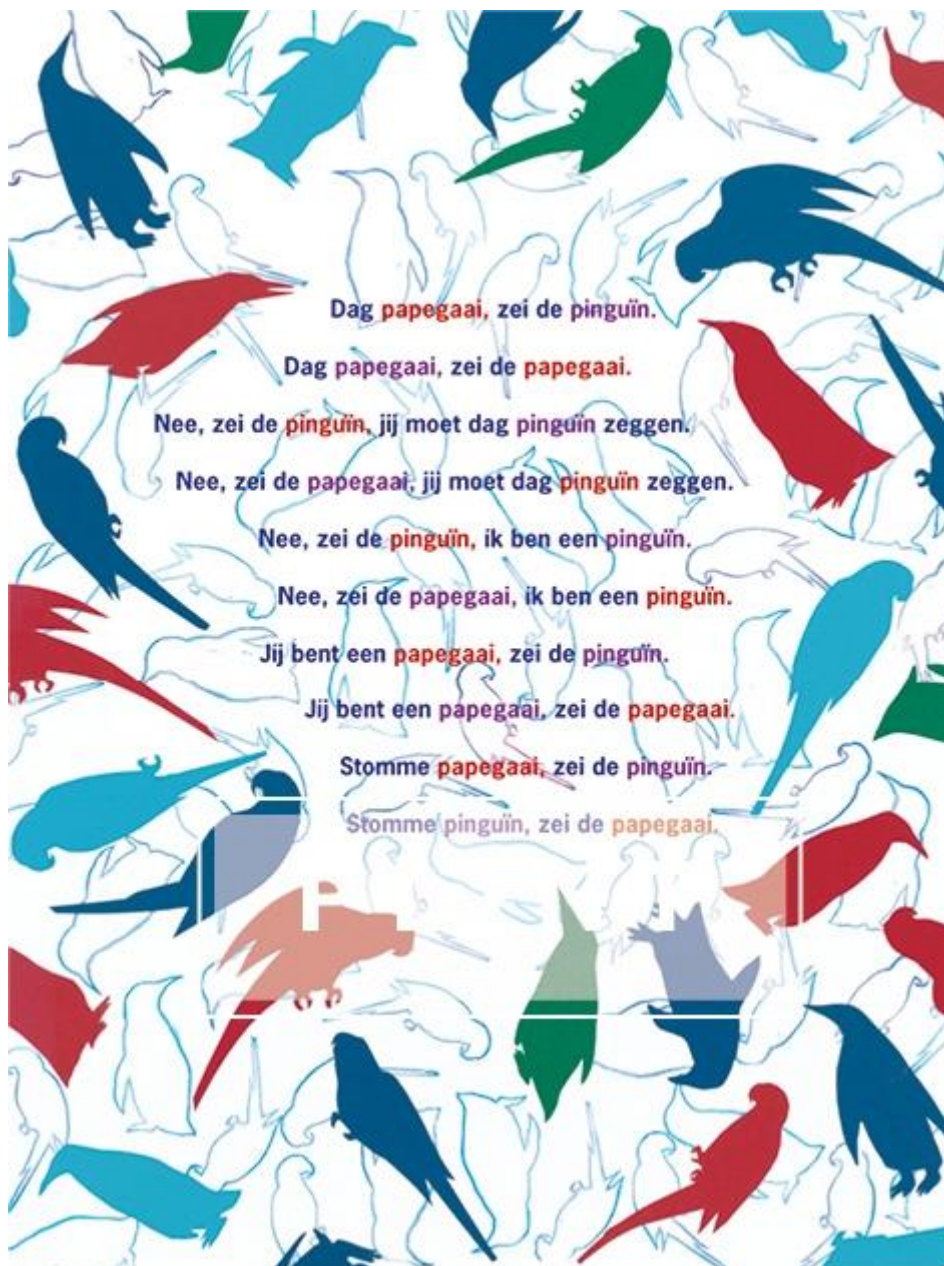
Tip k nácviku výslovnosti: – představte si, že si chcete odkašlat jako kuřáci, tedy „zachrčíte“ o čípek v krku.

1) Lees de onderstaande zinnen voor:

- a) Waar kom je vandaan? Uit Gelderland. En jij? Uit Gent.
- b) Waar ga je naartoe? Naar Gouda, ik ga Goudse kaas kopen.
- c) Goh, ik ben mijn huiswerk vergeten, getverderrie.
- d) Is het echt gratis? Goh, geef mij dan gauw een pilsje.
- e) Geert is een geweldig gekke taalkundige.
- f) Ik wil geen grote chaos in de nachttrein naar Scheveningen.

Gedicht Erik van OS - gedicht

De pinguïn en de papegaai

zdroj: https://www.google.com/search?q=de+pinguin+en+de+papegaai&tbm=isch&source=iu&ictx=1&fir=Hj4-AYc8jB4qHM%253A%252CyS2BipcPy_wVVM%252C_&usg=__2magba73g7oUnZ27aOqO64aEoV0%3D&sa=X&ved=0ahUKEwiDlePL6eHaAhVN6aQKHd0JBkQ9QEIQzAC#imgrc=Hj4-AYc8jB4qHM

3) De uitspraak van de [ŋ] – *Sink Mr. Stink?*

Charakteristika: velární nazála

Ve slovech: **koningin, koning, engel, bang, zang, zingen**

Tedy: kombinace hlásek n+g se ve většině případů vyslovuje jako velární nasální frikativa [ŋ]
Pozor! Na konci slov nesmí být slyšet *k!* a uprostřed slov musí být slyšet pouze jeden segment a to N, nikoliv n+g!

A pozor na tuto kombinaci i v AJ! (*People are talking about that. Think before you say such a thing!*)

Artikulace: Čelistní úhel není velký, hrot jazyka spočívá na spodní čelisti, může se opírat o spodní řezáky, je nenapjatý. Kořen jazyka tvoří závěr v zadní části měkkého patra, vzduch uniká nosem. Rty jsou nezaokrouhlené.

CZ: vzniká pouze asimilací místa artikulace před [k] ve slovech jako *bingo, banka, Hanka, branka*

Oefening 1:

- a) Ik ben bang.
- b) Ik ben bang voor de hond.
- c) Bange jongens.
- d) Hij is jong. Hij is een jonge jongen. Hij is een jong ding.
- e) Ik heb honger. Ik ben een hongerige dame.
- f) Nee, ik ben een engel. Omdat ik Engels spreek. En zing.
- g) De koning en de koningin gingen helaas pindakaas dood.
- h) Hij komt uit Hongarije, hij is een Hongaarse zanger maar heeft een woning in Brussel.
- i) Zit zij op de bank te zingen? Nee, ze drinkt een koffie en het dringt niet tot haar door dat we naar haar staren.

Oefening 2: Discriminatieoefening

bang – ban (ban - zákaz)
zin – zing
hang – Han
eng – en

Herhaling tweeklanken:

Herman de Conick:

Zoals dit **eiland** van de **meeuwen**
is en de **meeuwen** van hun **krijzen**
en hun **krijzen** van de wind
en de wind van niemand,

zo is dit **eiland** van de **meeuwen**
en de **meeuwen** van hun **krijzen**
en hun **krijzen** van de wind
en de wind van niemand.

Oefening 3 – Tongtwisters:

- a) De bange lange slangen glijden langzaam weg. Dingdong rinkelt de donkere bel. Tingeling klinken de oranje ringetjes.
- b) bank – bang – pang – lang – long – lonk – link – vink – ving – vang – vangt

4) De uitspraak van verkleinwoorden/diminutieven: - altijd het - woorden

Charakteristika: hlásky vznikající palatalizací [s], [z], [t], a [n] + [j]

příkaldy: huis + je boom + pje woning = woninkje kind + je bell + etje plek + je zaal + tje

Vlaamse variante: - ke, -ske boekske, meiske, pilske/pintje, stukske

- Palatalizované hlásky, výslovnost je měkčí než v češtině - české pošta x meisje ta'ka x patatje mňamka x oranje

[f] sj – meisje, wasje, Basje, pilsje, ananasje, mesje, visje, Tsjechisch, alsjeblieft, sjaal, huisje
[c] tj – kwartje, hondje, engeltje, schatje, patatje, badje, eendje, petje, pee tje, bee tje, cafétje, liedje, mondje, kindje, feestje

[ɲ] nj – oranje, kanjer, Anja

[ʒ] g/j – jury, jacquet, garage

[ɲ] nj – oranje, kanjer, Anja

kj – pinkje, pj - filmpje, boompje

- 5) **De uitspraak van de combinatie:** „sch“ sch – school, schip, schrijven, schoenen, schilderij, Scheveningen - [ʃ] – geen [sx]!!! -isch – Tsjechisch, energisch, kritisch, historisch - [is]

6) Vibranty

1. nizozemština má mnoho variant hlásky [r]. Existují dvě základní realizace fonému /r/ v současné standardní nizozemštině. První realizací je tzv. *tongpunt* – [r], tedy *alveolární* - [r] a druhou variantou je *huig* – [R], tedy *uvulární* – [R].

	Belgie	Nizozemsko
Konsonant [r]	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alveolární vibranta 2. Uvulární vibranta 3. Alveolární frikativní vibranta 4. Uvulární frikativa 5. Uvulární aproximanta 6. Alveolární aproximanta 7. Nulová realizace hlásky [r] 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alveolární vibranta 2. Uvulární vibranta 3. Uvulární aproximanta 4. Uvulární frikativa 5. Alveolární frikativní vibranta 6. Alveolární aproximanta 7. Velární aproximanta 8. Alveolární verberanta 9. Retroflexní verberanta, tzv. Gooise-r, vliv Poldernederlands 10. Glotální frikativa

7) Laterální aproximanta

Nizozemská hláska [l] má dvě základní realizace: [l] jako (pre)alveolární laterální aproximantu realizovanou před vokály a [l̥] velární aproximantu realizovanou před konsonantem či před pauzou. Hovoříme o tzv. měkkém a tvrdém l

příklady: leven, leren, spelen, melk, wolk, tulpenbollen, Haarlem, Delft, steel, stel

Extra oefeningen:

Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag of 's-Gravenhage, Haarlem, Naarden, Hilversum, Arnhem, Groningen, Friesland, IJmuiden, Vlissingen, Eindhoven, Brabant, Limburg, België, Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven, Zuid-Holland, Sluis, Luik, Turnhout, Venlo, Tsjechië of Tsjechische Republiek, Slowakije, Oostenrijk, Duitsland, Hongarije, Zwitserland, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Europa, V.S. of Amerika, Brussel, Maastricht, Zeeland, Zeebrugge, Texel, IJsselmeer, Almelo, Hengelo, Almere, Apeldoorn, Amersfoort, Roosendaal, Nieuwegein, Gouda, Veenendaal, Ede, De Glind